

Referat - Felles infomøte

Tema: **Trygghetsskapende arbeid i byrom på Grønland.**

Møtetidspunkt: 17. november 2021

Hvem deltok: Representanter fra Bydel Gamle Oslo, Bymiljøetaten, Byrådsavdelingen, Bymisjonen, Uteseksjonen, Frelsesarmeen, Politiet, Entra, Oslo Areal, Norges Varemesse, Eiendomsspar, DNB, Galleri Oslo, IBM, Zenisk, Aspelin Ramm, Høyskolen Kristiania, Hersleb vgs, LÉVA Urban Design.

Arrangør: Nedre Akerselva Nabosamarbeid og Bydel Gamle Oslo.

LÉVA Urban Design v. Cecilie Austerå og Bydel Gamle Oslo v. Leo Rygnestad stod ansvarlig for organiseringen av møtet.

Møtet følger opp på webinar/infomøte som ble holdt i oktober 2020. Formålet med møte er å dele innsikt om området, samt få bedre kjennskap til hverandres arbeid og innsats i området. Status «her og nå», hva har skjedd siden i fjor og hva planlegges videre.

Program:

- Anne Britt Ruderaas, Avdelingsdirektør Avdeling Lokalsamfunn, ønsker velkommen
- Nedre Akerselva Nabosamarbeid, oppdatering/status i prosjektet LÉVA Urban Design v. Cecilie Austerå
- Bydel Gamle Oslo v. Kjersti Grut - Samlet status på bydelen sitt arbeid det siste året.
- Bymiljøetaten v. Vigdis Hobøl – Evaluering av Olafiagangen

- Diskusjon/spørsmål
- Kaffepause

Kort status fra ulike aktører i felt:

- Politiet v. Magnus Kock
- Uteseksjonen v. Stina Marit S. Hollerud
- Frelsearmeen/fyrliset v. Geir Gustavsen
- Diskusjon/spørsmål

Møtet ble avsluttet med en felles befarung til tre av byrommene; Elgsletta, Urtehagen og Olafiagangen.

Anne Britt Ruderaas (Avdelingsdirektør Avdeling Lokalsamfunn) ønsker velkommen.

Hun innleder med å referere til analysearbeid fra området, hvor det står skrevet at «Her på Grønland er det at storbyens puls banker aller mest intenst». Det er en vakker inngang til å samarbeide om et område som veldig mange er opptatt av.

Vi må prøve å finne allianser, slik at vi kan bygge fellesskap mellom privat sektor, offentlig sektor, velferdsaktører, frivilligheten og beboerne i området. Vi må være felles om utviklingen og sammen om løsninger. Ruderaas sier at det i år er gjennomført en rekke innsiktsarbeid i bydelen og videre at 2022 skal være gjennomføringens år. Det betyr at vi skal ut å teste ting, sammen. Vi skal gjøre strakstiltak, bygge installasjoner og utforske hvordan området kan bli enda bedre.

LÉVA Urban Design v/ Cecilie Austerå, på vegne av Nedre Akerselva Nabosamarbeid

Nedre Akerselva nabosamarbeid består i dag av Oslo Areal, Entra, Eiendomsspar, Norges Varemesse og DNB. LÉVA er engasjert til faglig rådgivning og koordinering av aktører og prosjekter. Vi jobber strategisk med ulike delprosjekter, forankret i en overordnet plan.

Litt historikk:

- I 2019-2020 jobbet vi sammen med bydelen, om aktivering av Olafiagangen. Så startet nabosamarbeidet og arbeid med strategi for midlertidige tiltak på Grønland.
- I 2020 gjennomførte vi en digital spørreundersøkelse i området. Her kom det bl.a. frem at det var stort behov for mer belysning. Zenisk utarbeidet en strategi for Vinterlys på Vaterland. Derfra startet arbeidet med Delprosjekt: Lys opp! Første tiltak i fjor var Hjertetreet på Elgsletta.

- Basert på resultater fra undersøkelsen, som viste at flest respondenter oppga at de følte seg utrygge på Elgsletta og området rundt/langs parken, ble det fokusert på tiltak på Elgsletta. Vi utarbeidet en visjon for Elgsletta, som ble forankret i bydelen og Bymiljøetaten.
- I juni 2021 ble det arrangert dugnad i parken og som direkte oppfølging på dugnaden, sommerarrangement i juli og august.
- Høst 2021 er vi ute i felt hver tirsdag ettermiddag, for å snakke med folk, fortelle om prosjektet, hente innspill, innsikt og bygge relasjoner.

Overordnet koordinering av Nabosamarbeidet

- Nå har vi ute en digital spørreundersøkelse, som oppfølging på fjorårets undersøkelse. Vi vil se om det har skjedd noen endringer siden i fjor; er det andre synspunkter, og hvordan er responsen på arbeidet som er gjort/pågår i området?
- Siste delen av året brukes på å evaluere; hva har vi funnet ut hittil, hva trenger vi å vite mer om og evt hva skal vi justere i planene våre.
- Vi har opprettet en medvirkningsplattform, en nettside, hvor vi deler informasjon om arbeidet vi gjør og de ulike delprosjektene. <https://www.gronland-grunneiersamarbeid.com/>
- Det er viktig å nå ut med denne innsikten til området. Vi ønsker i større grad å koble på beboere og nabolag, og også formidle hva som ligger bak disse tiltakene. At det ikke bare er midlertidige tiltak. Vi vurderer også betegnelsen «midlertidig», da vi tror hele prosessen får en annen aktualitet hvis vi snakker mer langsiktig.

Austerå viser noen funn fra digital medvirkning, med foreløpig sammenligning mellom årets og fjorårets:

- Bevegelsesmønsteret i området er det samme i år, som det var i fjor. Vår opplevelse fra feltarbeid og dialogarbeid på Elgsletta, er at flere går gjennom parken nå.
- Vi har spurt inn til hvilke steder folk liker og ikke liker i området. Her ser vi foreløpig ikke store endringer i besvarelser i år og i fjor. Dvs at mange av de utfordringene vi så i fjor, oppleves fortsatt. Det viser at det er langsomme prosesser vi jobber med. Men, i fjor kom det ingen likerklipp på Olafiagangen, i år har det kom noen. Det er positivt.

Vi spurte inn til tiltakene på Vaterland, Olafiagangen, Elgsletta og Urtehagen/Urtegata:

Vaterland – noen liker tiltaket, men flere kommenterer rusmiljøet og forsøpling som et problem. Spesielt urinering under broa.

Olafiagangen – lys og belysning blir trukket frem som positivt, og positivt med aktivisering. Aktiviteter på vann og kajakkklubben blir trukket frem som positivt. Forsatt kommenterer på at det er uønsket aktivitet i området. Noen kommenterer på at fremkommeligheten har blitt dårligere, at man må gå i de «utrygge» sonene. Stargate er nevnt, ble også nevnt i fjor. Og dealing ved nedgangen til t-banen.

Elgsletta – hjertetreet er godt likt + tufteparken og volleyballbanen. Forsatt utfordring med dealing, spesielt på kveldstid.

Urtehagen/Urtegata – positivt til farger, grønt, men ser fortsatt de samme utfordringene, med kommentarer på forsøpling og rusmisbruk. Det er kommet kommentarer på større utfordringer i Urtegata. Russcenen er fortsatt en utfordring.

I hele området ser vi at de trygghetsskapende elementene som folk etterspør er belysning, fysisk oppgradering, søppelhåndtering, og aktivisering.

Mange er positive til tiltakene, men stiller spørsmål til ressursbruk, midlertidighet og virkningen. Hva er hensikten? De kjenner ikke til bakgrunnen for hvorfor vi gjør disse tiltakene og ser ikke hvordan disse tiltakene skal løse det overordnede problemet. Her ser vi at vi har en jobb å gjøre med formidling av tiltakene vi gjør og setter i gang ute i byrommene.

Feltarbeid

Vi har utarbeidet en feltrapport som forteller om våre erfaringer fra arbeid på Elgsletta, sommeren 2021. Nordic Safe Cities i samarbeid med SLA architects, har publisert en rapport kalt "Safe Urban Spaces" som konkretiserer fem prinsipper for arbeidet med å skape tryggere byrom. Delprosjektet Elgsletta har vist seg å være en god eksemplifisering av denne fremgangsmåten.

Gjennom dugnaden i juni har vi lagt nytt gress i parken, bygget paviljong, laget parkspill, skilt og vimpler. Etterfølgende har vi gjennom arrangementet «Sommer på Elgsletta» hatt tilstedeværelse i parken, med utlån av solstoler og parkspill.

Det er ikke et mål å utligneliggjøre Elgsletta for dagens brukere. Målet er heller å få til et mangfoldig brukerbilde og mer variert aktivitet på stedet. En god start er å etablere kontakt med både nåværende brukere og potensielle brukere av parken for å få innsikt i deres behov.

Vi har fått positive tilbakemeldinger, både fra de som deltok på dugnaden og fra besøkende og forbigående gjennom sommeren. Gjennom deltakelse i dugnaden og besøk i parken gjennom sommeren er det skapt nye minner og relasjoner til stedet.

Det har kommet tilbakemeldinger både fra nye brukere og "de gamle" på at parken oppleves hyggeligere, men også tryggere, som følge av prosjektet og økt fysisk tilstedeværelse. Spesielt kvinner i den sårbare gruppen forteller at de føler seg tryggere når paviljongen er åpen, men også arbeidstakere som går igjennom parken til og fra jobb har gitt tilbakemelding på dette.

Vår opplevelse er at de sårbare brukerne i parken var at de bidro til å holde parken ren allerede før dugnaden, og i enda større grad etter at de fysiske oppgraderingene var gjennomført. Vi ser at det er tatt eierskap til prosjektet. Flere har sagt at de vil passe på paviljongen.

Vi ser stor verdi av tilstedeværelsen i felt, det har gitt oss mye større innsikt i den brukergruppen som vi ikke når ut til ellers. En sentral erfaring er viktigheten av å bygge relasjoner, og tillit, over tid. Dette er spesielt viktig i områder som har en mangfoldig brukersammensetting og når målgruppen også inkluderer sårbare grupper, som ofte har mindre tillit til og opplever mindre tillit i samfunnet.

Nå snakker vi om veien videre og viktigheten av å opprettholde kontakten og fortsette tilstedeværelsen når man jobber i et område som dette.

Det er kommet innspill til paviljongen og prosjektet på Elgsletta. Mange ønsker aktiviteter og arrangementer, og en videre aktivering av området. Flere etterspør mer aktivitet på kvelden, for økt trygghet. *Kjør på ett år til, kanskje følelsen av at det er temporært forsvinner.*

Bydel Gamle Oslo, ved Kjersti Grut

– programleder for Områdeløftet Grønland og Tøyen i Bydel Gamle Oslo.

BGO har som nevnt hatt endel innsiktsarbeid nå det siste året. Grut vil gi en innføring i hva de har lært og hva de jobber med å utvikle nå, videre.

Mange innbyggere trives og er fornøyde med at det finnes utendørs væresteder, møteplasser, parker og lekeområder i nabolaget. Samtidig er det voksne som påpeker at dette er rom hvor de er bekymret for barnas trygghet og også for sin egen trygghet på kveldstid.

Grønland og Tøyen er et boligområde, med mange barn. Det er en utfordrende interessekonflikt byrommene, som handler om barns behov for arealer til lek og opphold og at det foregår kjøp og salg, og bruk av rusmidler i disse samme områdene. Steder som Vaterland, Olafia, Elgsletta og Urtehagen er trukket frem, men vi vet også at det er en utfordring i de private og halvoffentlige områdene inne i bomiljøene. Beboere og besøkende opplever også hendelser med negativ eller truende adferd fra personer med rusproblemer eller med tilknytning til rusmiljøet. Som et resultat av dette oppleves byrommet utrygt og noen plasser, parker og gater blir forbeholdt få grupper og tas ikke i bruk av nabolaget for lek og opphold.

Grut presenterer funn fra fem prosjekter som det jobbes med i Områdeløftet:

I Urtehagen ble det satt i gang et tiltak hvor Nabokjerringene lagde en oppholdssone til å ta en kopp kaffe og bidra inn i bymiljøet. Et foto tatt kort tid etter viser dessverre at mye ble ødelagt og plassen overtatt av rusmiljøet. Dette viser utfordringene vi jobber med i de strakstiltakene vi gjør. Utfordringer i byrommet faller mellom aktørens opplevelse av ansvar.

Intervju med folk i nabolaget melder at omsetningen og bruken av narkotika og alkohol er større enn før. Det skal arbeides både med fysisk oppgradering og strakstiltak som aktiviserer byrommet sammen med innbyggerne. Det skal jobbes med aktivt samarbeid med moskeen, Frelsesarmeen og styrene i sameiene og borettslagene rundt.

Sammen om trygge bomiljø

Prosjektet er satt i gang for bedre innsikt i bomiljøet i private utleiegårder, med beboere som får støtte fra det offentlige for å bo. Felles for bomiljøene de har sett på er at det foregår omsetning og bruk av narkotika i bakgårdene eller i uteområdene rundt bomiljøene. Det er funnet at det viktig med et helhetlig arbeid knyttet til nabolaget, ikke bare det enkelte bomiljøet. Vi må se på en eller flere blokker i tilknytning til et offentlig byrom, og lage bomiljøgrupper med representativitet i disse.

Bydelen skal arbeide videre med strakstiltak, med målsetting om å utvikle og teste metode for samskapende nabolagsutvikling, med bydelen, beboere, lag, foreninger og næringslivet.

Offentlige byrom for alle

Prosjektet er startet med bakgrunn i behov for en felles tilnærming til hvordan å jobbe med problemstillinger knyttet til utrygghet og interessekonflikter i de offentlige byrommene. En rapport er under utarbeidelse og det planlegges et seminar i slutten av januar, hvor de vil gå mer i dybden og inn på hvordan det skal følges opp. Nøkkelfaktorer fra kunnskapsgrunnlaget viser at det er viktig med et tett og tilpasset samarbeid mellom alle aktørene på rusfeltet. Arbeid er viktigst i forebygging. Det er viktig å få på plass metoder for å få til dialog i nabolaget, omkring rusproblematikken og bruken av byrommene. Vi ser i København og andre byer, at brukerrøm (innendørs) har bidratt til å redusere inntaket av stoff på gata. Det er også pekt på at det kan være nyttig å finne et mellomledd mellom kontrolltiltak og hjelpetiltak. Og at for å komme i gang med å finne gode løsninger gjennom denne tilnærmingen er det viktig å gå inn i dialog med toleranse og respekt for hverandre.

Tiltak som diskuteres:

På kort sikt

- Vi skal satse på de unge: Utvide innsatsen for meningsfylt og tilpasset arbeid til unge, og unge med tilknytning til rusmiljøet på Vaterland
- Mer og samordnet felting/nabolagskontakt
- Det er foreslått å etablere en nabolagsgruppe
- Sosial vaktmester (ref. Mændenes hjem) har vist seg å ha et stort potensial.
- Distribusjon av kart over lavterskeltilbud

På lengre sikt

- Brukerrom
- Midlertidig gjerde rundt Mosaikk barnehage for å skille barnas lek og det åpne rusmiljøet.
- Sosiale kvelder for næringsliv og personer med tilknytning til rusmiljøet.
- Avfallshåndtering (brukerutstyr)
- Hvilested/pauserom innendørs
- Toaletter

Aktivisering SuperGrønland

Bydel Gamle Oslo jobber godt sammen med Bymiljøetaten om utviklingen av SuperGrønland, Olafiagangen. Bydelen jobber med å aktivisere for å få mer liv i området.

Folkebudsjettet skapte begeistring og høy deltakelse blant innbyggere. God erfaring fra skøytebane og sykkelbane med tilstedeværelse. Programmert aktivisering er krevende, det trengs kompetanse, ressurser til gjennomføring i prosjektet og som varige løsninger. Selv om det er fokus på det, er manglende renhold og avfallshåndtering fortsatt problematisk. Og man ser at omsetningen av stoff fortsetter så snart tilstedeværelsen er borte, så den langvarige effekten er der ikke foreløpig.

Vi jobber med modell for aktivisering av byrommet. Vi skal holde byrommet aktivt og rent frem til byggestart!

Aktivisering og samskaping på Grønland

Bydelen søker kontakt med næringslivet for å finne ut hvordan vi kan samskape aktivisering av byrommene, generelt på Grønland. Vi jobber med å utvikle et nytt program, vi skal gjennomføre et aktivitetshjul gjennom gatene på Grønland og sette i gang noen tiltak for å bedre dialogen mellom næringslivet og bydelen.

Veien videre:

Vi vil slå sammen noen av delprosjektene i en større satsning kalt *Trivelige nabolag*. Dette er foreslått i programplanen for Områdeløftet. Vi skal lage en modell for å skape trivelige nabolag sammen.

Vi starter med adressene Breigata 3-5-7, Urtegata 24, Borggata. Adressene ligger i de barnerike områdene, privat utleie med noen kommunale boliger fra boligbygg, og nærhet til rolige offentlige uterom.

Her vil vi jobbe med både fysiske og sosiale tiltak og få opp raske synlige resultater, noe vi vet motiverer til deltakelse i utvikling av eget nabolag.

På Super Grønland skal vi fortsette å lage leke- og aktivitetspark i Olafagangen og ønsker å fortsette med å aktivisere sammen med næringslivet på Grønland.

Spørsmål fra salen; Hva ligger i det med brukerrom og pauserom? Hva og for hvem?

Kjersti Grut svarer: Et brukerrom er et sprøyterom, slik som det er på Prinsen.

Med et hvilested menes et rom for pleie, innendørs, slik Frelsesarmeen tilbyr i dag, men med en utvidelse av innholdet i det. En lounge, et hvilested

Geir Gustavsen: Det har kommet frem i prosjektet at det er et ønske og behov. Frelsesarmeen tilbyr dette, men i liten skala. Det er et større behov, behov for flere steder innendørs, for hvile.

Bymiljøetaten v. Vigdis Hobøl

Bymiljøetaten gjennomfører prosjektet på Olafagangen, sammen med Bydel Gamle Oslo.

Norconsult og Byantropologene har vært til stede på Olafagangen i sommer og i høst, og arbeider med å utarbeide evalueringsrapport på arbeidet som er gjort.

Prosjektet er del av Områdeløftet, men knytter seg også til Bilfritt byliv-satsingen gjennom at det å skape gode forbindelser fra sentrum til Grønland er identifisert som noe av det viktigste i denne delen av byen.

Skøytebane i vinter. Større fleksible flater er aktivisert til sykkel, skating, ball, bordtennis i sommer.

Aktiviseringen av byrommet har medført utfordringer knyttet til trafikk, vareleveranse. Det meldes om en spent situasjon mellom næringsdrivende og de som har gjennomført aktivitetene her.

I samtale med folk som har gått gjennom eller oppholdt seg i byrommet har det kommet frem at folk er fornøyd med at det skjer noe, og at barn og unge prioriteres. Men med rusmiljøet som er her stilles spørsmål til om det er sikkert at vi skal ha barn og unge inn her?

Det er et krevende byrom og det er utfordrende å invitere folk inn og ta byrommet i bruk. Aktiviseringen er alfa omega. Vi ser at man får til positive aktiviteter ved å være til stede, at tilstedeværelse av trygge voksne har skapt en endring og vi ser positive ringvirkninger ved ny/økt aktivitet utover området. Vi har ikke fått til egenorganisert aktivitet her, aktiviteten har vært i forbindelse med organisert aktivitet.

Det er ønskelig å aktivisere ungdom i jobb, samtidig er dette byrommet tett på andre ungdommer som driver med aktivitet tilknyttet rusmiljøet. Det er en utfordring og et dilemma, spørsmål om det er her ungdommene skal sysselsettes.

Man ser at de som selger dop trekker seg tilbake når aktivitetene er der, men kommer frem og tar større plass når aktivitetene gir seg.

Ny belysning – opplyst om kvelden, men oppleves mørkt på dagen.

Videre et det viktig å arbeide videre mot et permanent prosjekt, med et anlegg som får en riktig drift.

Politiet, ved Magnus Kock

Enhet Sentrum er landets minste geografiske driftsenhet i areal, består av Bydel Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, St. Hanshaugen og deler av Frogner. Har 12% av alle straffesakene i hele Norge, håndterer ca 12% av alle politioperative oppdrag i landet.

Fire hovedsatsningsområder:

- Barne- og ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk på Tøyen og Grønland
- Det åpne rusmiljøet
- Uteliv (vold, ordensforstyrrelser, A-krim)
- «Hovedstadsoppdraget»

Det er utfordrende levekårs- og folkehelseutfordringer, særlig på Grønland, Tøyen og Enerhaugen.

Vi har en større andel lavinnteksthusholdninger med barn og utfordrende boligsosiale forhold.

Vi har en høyere andel gatekriminalitet og åpne russcener enn i andre bydeler i Oslo.

Det store bildet:

Det har vært en nedgang i registrert/anmeldt kriminalitet fra 2018-2019, liten stigning i 2020 og nedgang i 2021. Endel av nedgangen skyldes nok pandemiedstenging.

Hittil i år er ca 28% av alle voldslovbrudd i enhet sentrum, registrert i Bydel Gamle Oslo. Vaterlandsområdet og Urtegata utmerkes seg negativt når det gjelder voldslovbrudd. 22% av alle trusler med kniv, i enhet sentrum, er registrert i bydelen hittil i år.

De åpne rusmiljøene (ÅRM)

Områdene det er størst problematikk rundt nå er Storgata (særlig utenfor Kiwi), Brugata (utenfor Gunerius) og Kristparken. Det er også utfordringer knyttet til Vaterland.

Politiet har en betydelig innsats på ÅRM, med 16 tjenestemenn og kvinner som utelukkende jobber opp mot det åpne rusmiljøet. Kock mener tilliten mellom rusmisbrukere og politiet er bedre i dag enn på mange år.

De åpne rusmiljøene på Tøyen og Grønland:

- Urtegata, Urtehagen: Her ser vi ofte ansamlinger av brukere på gata utenfor Frelsesarmeen og i Urtehagen. Barnehage og skole tett ved. Det bor mange mennesker, mye barn i området. Politiet får tilbakemeldinger fra næringsdrivende som melder om ubehagelige hendelser knyttet til rusmiljøet.
- Vaterlandsparken og Olafiagangen: Ser en god del drikking av alkohol i Vaterlandsparken, særlig på sommeren. Politiet opplever at en stor del av narkotikasalget har flyttet seg fra Vaterlandsparken og Olafiagangen, oppover bak Stargate og langs Akerselva opp mot Elgsletta. Tilbakemeldinger fra publikum er at området ved Vaterlandsparken og Olafiagangen ikke er hyggelig å oppholde seg i, særlig ikke på kveld og nattestid. Også utfordrende for næringslivsaktører, også møtet med Oslo Plaza og området der. Politiet, avd ÅRM, har 51 registrerte anmeldelser og 110 bortvisningen i området Olafiagangen og Vaterland jan-okt 2021.
- Elgsletta beskrives som et mer sesongbasert område, med mer aktivitet i sommerhalvåret. Politiet melder at de så mindre åpenlys bruk i sommer kontra i fjor sommer. Det er endel drikking av alkohol der enda. Politiet melder at de ser at de frivillige hjelpetiltakene fører med seg større ansamlinger og forsøpling.

Kock forteller om et kriminelt nettverk med base på Tøyen/Grønland. Unge gutter født i 03-04, multi-etnisk med hovedvekt av norskfødt ungdom med somalisk bakgrunn.

Erfaring tilsier at hovedvekten av den synlige kriminalitet i enhet sentrum i 2022, vil finne sted i Bydel Gamle Oslo.

Politiets handlingsrom er lite når det kommer til ungdomskriminalitet. Vi setter ikke folk under 18 i fengsel i Norge. Det er kun 8 ungdomsfengselsplasser totalt i Norge. Tiltak: ungdomsstraff, samfunnsstraff, bekymringsamtaler.

Politiet jobber strategisk og målrettet mot kriminelle nettverk.

Samfunnskontakt - samhandle med bydelene, organisasjoner, samarbeid med vakt- og sikkerhetsbransje og noe næringsliv (politiet har egen næringslivskontakt).

+ drivere på kommunalt nivå, barnevern, politisk nivå.

Politiet har økt fokus på fotpatuljering, for å skape relasjoner og synlighet.

Det stilles spørsmål til/rettes bekymring mot miljøet langs Akerselva og på Elgsletta, med rus og observasjoner av folk med kniv.

Det oppfordres til at hvis man ser noen som bærer kniv så må man ringe 112. Det er en åpenbar sikkerhetsrisiko som slås hardt ned på av politiet.

Uteseksjonen v. Stine Marit S. Hollerud

Uteseksjonen er ute på gata, hver dag hele året. Jobber med alle aldersgrupper, men har et særlig fokus på unge opp til 25 år. Vi arbeider med å være et bindeledd mellom folk som trenger hjelp og støtte, men ikke oppsøker hjelp og støtte. Har også endel tilbud; psykologtjeneste (nytt), hasjavvenning, erfaringskonsulenter, musikkterapi, sysselsetting og koordinerende tillitspersoner som jobber med oppfølging av innbyggere og veiledning av ansatte i bydelene og velferdsetaten.

Kocks betraktninger fra politiets side stemmer godt overens med Uteseksjonens oppfatting og registreringer ute i miljøene.

Uteseksjonen teller folk hver sommer, for å kartlegge hvor mange som beveger seg i de åpne rusmiljøene i sentrum. Hollerud forteller om en registrert økning av antall personer i rusmiljøet i Urtegata. Her ser man stor ansamling av folk på dagtid og få på kveldstid, mens det i de andre rusmiljøene ofte er flere ute på kveldstid. Tellingene viste en økning av personer i fjor, så en nedgang i år, i nedre del av Akerselva. Det kan ha sammenheng med at det i fjor var tilbud fra Frelsesarmeen ved Elgsletta. Nå er det åpent igjen i Urtegata. Det kan ha spilt inn, at folk flytter seg etter hvor tilbudene er. Det kan også ha spilt inn at det har vært dugnad og aktiviteter på Elgsletta i sommer.

De teller flere folk i Vaterlandsparken, i miljøet knyttet til alkohol og annen type aktivitet.

Tellingene viser en nedgang i personer under 25 år. Det yngste rusmiljøet er Vaterland, under broa og langs nedre del av Akerselva. De treffer få mindreårige i rusmiljøet, men bekymringen er stor på hvert enkelt tilfelle. Det krever rask handling fra Uteseksjonen, politiet, barnevernsvakta, bydel og foreldre.

Uteseksjonen kjenner godt de fleste i rusmiljøet i Brugata/Storgata. De har mindre oppfølging av dem over 30 år i Vaterlandsparken - pågående innsats for å nå disse bedre. I Urtegata ser man at folk er godt fulgt opp og ivaretatt av Fyrtlyset.

Viktig! Vi snakker om rusmiljøet, tungt rusbruk og selgere. Hollerud sier det er viktig å understreke at det er veldig misvisende å betegne rusmiljøet på Vaterland som et selgermiljø. Dette er mennesker med store og sammensatte problemer, som ofte står langt fra hjelpen de trenger. Flere har alvorlige problemer og bruker rus på en veldig skadelig måte, det er mye psykisk uhelse, fattigdom, vanskelige oppvekstvilkår, omsorgssvikt, utenforskap. For mange er disse miljøene et sted hvor de opplever å være innafør.

Å være i dette miljøet blir fort veldig alvorlig. Hollerud refererer til spørsmålet/kommentaren om kniv, og sier at man ser at volden først og fremst rammer internt i miljøet.

Det er vanskelig å bryte ut. Mange har også liten tillit til hjelpeapparatet, og opplever seg diskriminert/stigmatisert. De trenger tett oppfølging på mange områder over tid.

Når man spør ungdom og voksne hva de trenger, svarer mange at de trenger en jobb. Uteseksjonen kan tilby sysselsetting, men ser også at dette må komme sammen med tett oppfølging på en rekke livsområder. Det nytter, men det krever tid, tålmodighet, ressurser.

Endringer i rusmiljøet knyttet til satsing i Vaterlandsområdet:

Rusmiljøet har strekt seg og flyttet seg mer mot Plaza/Spektrum og bak Stargate.

Belysning skaper trygghet. De opplever at det er bedre belyst og tryggere å oppholde seg spesielt under broa. De ser at området under broa er mer brukt av innbyggere som ikke er tilknyttet rusmiljøer.

Positiv stemning rundt aktiviteter knyttet til barn. Det er fint at barna i området ser ungdom som er der for å gjøre noe annet, noe bra, at de passer på andre barn.

Uheldig blanding av barneaktiviteter og dealing tett oppi hverandre.

Vigdis Hobøl sa i sitt innlegg tidligere at det ikke skjer egeninitiert aktivitet, at aktivitetene som skjer i området er initiert. Hollerud sier at hun tror det er bra at aktiviteten som skjer i området nå har noen kontrollfunksjoner, at det er noen voksne til stede som kan dirigere litt, enn så lenge.

Fyrtlyset v. Geir Gustavsen

Det er drevet med omsorg for personer som sliter med rus, i Urtegata, siden 1894.

Grønland og Bydel Gamle Oslo er, som politiet også var inne på, høyt belastet. Det er høy forekomst av rusmisbruk på Grønland. Mange svært tøffe livshistorier.

En stor andel av Fyrtlysets gjester i Urtegata hører til Bydel Gamle Oslo. Det er derfor ikke slik at man ved å desentralisere alle lavterskel helsetjenester, vil bli kvitt de åpne russcenene i Oslo sentrum.

Gustavsen sier at det er snakket mye om rus i dag, men at vi i stor grad like gjerne kunne snakket om psykiatri. Det er ofte vanskelig å vite hva som kom først; velger folk å ruse seg pga ubehandlede traumer, eller ting i bagasjen sin? Eller blir de psykotiske eller får angst og vrangforestillinger pga rusmidlene de tar? Sannsynligvis er det en mix.

Mange av Fyrtlysets gjester har svært tøffe livshistorier. Overgrep, omsorgssvikt, tidlig start med rus, familieforhold. Mange har en uavklart posisjon. Noen mestrer ikke å bo. Mange har store helseutfordringer. Det er viktig at vi som jobber mot denne gruppa har dette i bakhodet, for ofte omtales disse menneskene som et problem, som uakseptabel adferd, som støy, som kriminalitet. Det er en del av bildet, men det er våre medmennesker vi snakker om, som sliter på veldig mange områder.

Fyrtlyset er et kontaktsenter for mennesker med rusproblemer over 18 år i Oslo. Her kan besøkende få dekket sitt grunnleggende behov for mat, drikke, klær og hygiene.

Tilbyr sosialfaglig oppfølging.

Tett samarbeid med Feltpleien.

Nytt nå, som har kommet de siste to årene er at vi også har psykolog. Rus og psykiatri går hånd i hånd. Og våre gjester mestrer ikke å gå til det ordinære behandlingsapparatet.

Gjennom prosjektet «Tett på» jobber et team bestående av en psykiatrisk sykepleier, en vernepleier en sosionom med de dårligst fungerende i miljøet.

Status

Korona-pandemien har påvirket Fyrtlysets tilbud de siste to årene. Det er ikke over enda, og Gustavsen sier de ser endel ettervirkninger. De måtte stenge i perioder, men hadde tilbudet gående hele tiden og drev mat-utdelinger og sosionomtjenester utendørs. I perioder var brukerrommet stengt, det fikk store konsekvenser på Elgsetta og områdene nede ved Akerselva. Det har blitt en økt forekomst av injisering i det offentlige rom.

Gustavsen sier de fortsatt ser at dette ikke har gått helt tilbake til før korona status.

Fyrtlyset er nå på litt lavere maxkapasitet, men omtrent på det daglige samme antall besøkende som før pandemien. Ca 170 besøkende daglig.

Feltpleien har rundt 3500 konsultasjoner årlig.

«Tett på» jobber tett med rundt 20 personer samtidig.

Gustavsen sier at de også ser at byggarbeidene i Brugata og Storgata har påvirket og flyttet på miljøet. Men de ser også endring; at det har nok også kommet flere fra Vaterlandsmiljøet opp i Urtehagen og Urtegata. Han sier at de i stor grad opplever et åpent rusmiljø i Urtegata/Urtehagen. Den siste tiden har det flyttet seg mot Urtehagen.

De ser at enkeltpersoner krever mye ressurser og lager store utfordringer for nabolag, og de andre rusavhengige. Dette har dessverre tiltatt, slik de ser det. Det dreier seg om svært krevende adferd. Det er sammensatte utfordringer, fysisk og psykisk helse og veldig dårlig rusmestring.

To sånne personer i et miljø kan velte lasset, med fem slike personer så er det nesten et miljø som er ute av kontroll. Mange av disse er vanskelige å hjelpe, noen ønsker ikke hjelp. Det er veldig synd fordi det skaper utrolig mye støy og konflikter med nabolag.

Offentlig byrom for alle, lansering januar 2022.

Gustavsen har vært pådriver og gleder seg til å komme i gang med Nabolagsforum, referanse Mændenes hjem i København. Der har de gode erfaringer med Nabolagsforum som har gjort at man har fått litt mer en dugnadsfølelse, at vi gjør dette sammen. Det har blitt litt kult å kunne være med å bidra, for nabolaget.

Det er et mål, å komme dit, i fellesskap. Da må de nærmeste sameiene med, næringsdrivende og andre, politiet, for å kunne samordne tiltak som kan settes i verk. Så skaper man kanskje en annen forståelse for hverandre.

Fyrtlyset ønsker å kunne fasilitere dette og ønsker å komme i gang ganske snart.